

Rekreasyonel Bir Etkinlik Olarak Piknik Yapmak: Suda Boğulma Vakalarının İncelenmesi

Adnan TURGUT¹, İlkyay ORHAN², Alkan UĞURLU¹

Özet

Yayın Bilgisi

Gönderi Tarihi: 09.03.2018

Kabul Tarihi: 19.06.2018

Online Yayın Tarihi:

19.06.2018

Anahtar Kelimeler

Piknikte Boğulma, Yüzme, Rekreatif Aktivite, Su Güvenliği

Rekreasyon, bireylerin kendi istekleri ile zorunlu ihtiyaçlarına ayırdıkları zamanın dışında, gönüllü olarak katıldıkları etkinliklerdir. Dünyada olduğu gibi ülkemizde de insanların dış mekan rekreasyon talepleri sürekli değişmektedir. Kültürümüzde önemli bir yer tutan piknik yapma etkinliği, küçük yaşlarda tanıştığımız, önemli bir dış mekan rekreasyon etkinliğidir. Yerleşim yerlerinin küçük ya da büyük olmasına bakılmaksızın, uygun bir ortam bulunduğu, lider gerektirmeden yapılabilecek bir etkinlik olarak değerlendirilebilir. Uygun ortam tercihi çoğunlukla, kış mevsiminin bitişiyle birlikte bahar aylarında ve özellikle yaz aylarında, suya yakın alanlar olmaktadır. Su ortamı, sportif amaçlı performans sergilenebilecek ve keyifli zaman geçirmek için, çok sayıda rekreatif aktivitenin yürütülebileceği imkânlar sunabilmektedir. Su ortamı; insanlar için doğal olan bir yaşam alanı değildir. Ancak fiziksel olarak, batmadan su yüzeyinde durmayı sağlar. Suda boğulma; sıvı bir ortam içerisinde batma ve dalmadan kaynaklanan solunum bozulması ile ilerleyen süreçler dizisidir. Bu araştırmanın amacı, Türkiye’de, piknik amacıyla gerçekleştirilen dış ortam rekreasyon etkinliğinde suda boğulma sonucunda meydana gelen ölümleri, yıllara ve aylara göre sayıları, illere göre dağılımı, boğulanların bazı demografik özellikleri, boğulmaların gerçekleşme şekilleri, vakalara göre suda boğulma sayıları ve gerçekleştiği su ortamı açısından incelemektir. Bu çalışmada online arama motorlarında 01 Ocak 2005 ile 31 Aralık 2010 tarihleri arasında “piknikte boğuldu, denizde boğuldu, suda boğuldu, suya düştü boğuldu, kurtardı boğuldu, kurtaramadı boğuldu, yüzerken boğuldu vb.” anahtar kelimeler taranmış ve boğulma ile ilgili haberler günlük olarak toplanmıştır. Boğulanların kişisel bilgileri, boğulma yeri, niçin orada buldukları, su ortamı vb. veriler kaydedilmiştir. Verilerin analizi SPSS 23 paket programı kullanılarak frekans ve yüzdeleri değerlendirilmiştir. Sonuç olarak Türkiye’de, 2005-2010 yılları arasında toplam altı yılda, piknik yapmak amacıyla gerçekleştirilen dış ortam rekreasyon etkinliğinde, 236 kişinin boğularak hayatını kaybettiği belirlenmiştir. Boğularak ölümlerin önlenmesi için küçük yaşlardan itibaren yüzme ve su güvenli eğitimi verilmelidir. Piknik ve mesire alanlarının daha güvenli hale getirilmesi, yoğun kullanımı olan su kenarlarında alanlara cankurtaran bulundurma zorunluluğu getirilmelidir.

Picnicking as a Recreational Activity: Investigation of Drowning Cases

Abstract

Article Info

Received: 09.03.2018

Accepted: 19.06.2018

Online Published:

19.06.2018

Keywords

Drowning in The Picnicking, Swimming, Picnic, Drowning, Water Safety

Recreation is an activity that people voluntarily participate in leisure. Nowadays, the recreational demands of people are constantly changing. The activity of picnicking, which is an important part of our culture, is an important outdoor recreation activity we have met in early ages. Regardless of whether the settlements are small or large, it can be regarded as an activity that can be done without a leader when there is a suitable environment. The favorable environment is mostly water-like areas, especially in the spring, with the end of the winter season, especially in the summer months. Aquatic environment is offer opportunity for sportive performance and recreation activities. Aquatic environment isn't natural habitat. However, it allows standing on the water surface without sinking physically. Drowning is defined as the process of experiencing respiratory impairment from submersion /immersion in a liquid. Drowning is a serious problem when it's evaluated in terms of public health. The aim of this study was to examine cases of accidental death by drowning in water during picnicking as an outdoor activity in Turkey province between 2005 and 2010. The News was searched online via search engines using keywords such as “drowning in the picnicking, drowning in the see, drowning, drowned by falling in the water, rescuer drowning” etc. in this study. The news was collected day by day for the period between January 1st, 2005 and December 31st, 2010. Personal information concerning the victims, the places of drowning, the reasons for being there, water environment, the time of the day, were recorded. Analyses of the data were performed using SPSS 23. As a result of this research it was found that 236 people had lost their lives in this 6-year period (Between 2005-2010) through drowning as a result of carried out in order to have a picnic as an outdoor activity in Turkey. Water safety training should be provided to children at an early age to prevent deaths by drowning.

¹Akdeniz Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Antalya/Türkiye

Sorumlu Yazar ²Akdeniz Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Antalya/Türkiye (ilkayorhan@akdeniz.edu.tr)

Giriş

İnsanlar birçok nedenden dolayı su ortamında bulunabilirler. Bunlar; sportif amaçlı olabileceği gibi, keyifli zaman geçirmeyi amaçlayan rekreatif aktiviteler de olabilir. Bu bakımdan su ortamı bireylere birçok fırsat sunmaktadır. Boğulmaların meydana gelebileceği ortamlar değişiklik gösterir. Bunlar; su sporları, su cimnastiği, suda fitness ve su egzersizleri olabileceği gibi, rekreatif amaçla yapılan, yüzme, balık avlama, su kıyısında piknik yapmak gibi neşelendirici aktiviteler de olabilmektedir.

Türk Dil Kurumu ise rekreasyonu, “İnsanların boş zamanlarında, eğlence ve spor amacı ile gönüllü olarak katıldıkları etkinlikler”, “Bir bölgeyi insanların eğlenme, dinlenme amacıyla kullanabilecekleri bir duruma getirme” olarak iki farklı şekilde tanımlamaktadır (Türk Dil Kurumu, 2018).

Bu tanımdan da yola çıkarak rekreasyonu, “bireylerin kendi istekleri ile zorunlu ihtiyaçlarına ayırdıkları zamanın dışında, gönüllü olarak katıldıkları etkinliklerdir” biçiminde tanımlamak mümkündür. Bu noktada dikkati çeken bireylerin zaman kavramı anlayışının değerlendirilmesi gerektiğidir. Bazı bireyler, dinlenmeyi kendilerinin zorunlu ihtiyaçları arasında görüp nasıl dinlenmeleri gerektiğine kendileri karar verirler. Kimileri uyumayı tercih ederken, kimileri de bu zamanı eğlenerek herhangi bir rekreasyon aktivitesine katılarak değerlendirirler. Bu durumda dinlenme, birey kendisini yaptığı aktiviteye verdiği zihinsel açıdan da gerçekleştirebilmektedir.

Rekreasyon etkinliklerine katılım bireyin kendi kararı olmasının yanında, hangi etkinliğe katılacağına da kendisi karar vermektedir. Bu da gönüllülük anlayışını vurgulamaktadır.

Rekreasyonu; aktif veya pasif katılımlı olmasına, iç mekan veya dış mekanda (şehir içi açık alanlar ve şehir dışı açık alanlar) yapılmasına, göre sınıflamak mümkündür. Dünyada olduğu gibi ülkemizde de insanların dış mekan rekreasyon talepleri sürekli değişmektedir. Ancak bu taleplerin belirlenmesine yönelik çalışmaların sınırlı olması, konuyla ilgili eksiklerin giderilmesi önünde önemli bir engeldir (Mansuroğlu, 2002). Dış mekan etkinliklerine katılım fiziksel, ruhsal ve sosyal sağlığa olumlu etkileri yanında, kişinin kendine olan güven ve saygısını artırmakta, kişisel beceri, sosyal davranışlar, vücut ve kişilik gelişimi ile genel davranışları üzerinde olumlu değişikliklere yol açmaktadır (Mc Avoy, 2001).

Açık alan etkinlikleri; suda (deniz, akarsu, göl/gölet), karada, havada yapılan etkinlikler toplamıdır. Piknik, dağcılık, doğa yürüyüşleri, kuş gözlemi, botanik gözlem, yayla şenlikleri, doğada yapılan eğitim faaliyetleri, su üstü ve altı etkinlikleri, yamaç dalışı ve yamaç paraşütü, uçurtma şenlikleri gibi etkinlikler bu kapsamda değerlendirilecek örneklerdir (Ardahan ve Lapa 2010).

Bireylerin dış mekânda etkinlik yapmak istemelerinin nedenlerinden birisi kent yaşantısının yarattığı stresten uzaklaşma isteğidir.

Birçok araştırmacı, insanlara, rekreatif etkinliklere katılımın artırılması gerektiğini vurgulamaktadır. Bazıları da doğa ile etkileşimde bulunacakları etkinlikler yapmalarını önermektedir (Ardahan ve Lapa 2010, Mansuroğlu 2002, Arat ve Çalılımlı 2017).

Mansuroğlu S. (2002), 386 üniversite öğrencisi ile dış mekan rekreasyon eğilimlerini belirlemek için yaptığı bir araştırmada, erkek öğrencilerin %30,7'sinin piknik yapmayı tercih ettiğini tespit etmiştir.

Severcan Y.C. (2015), rekreasyon alanları ve çocuk güvenliği ile ilgili sunumunda mesire alanlarının çocuklar tarafından eğlenceli fakat güvenlik açısından sorunlu bulunduğunu ifade etmiştir.

Kültürümüzde önemli bir yer tutan piknik yapma etkinliği, küçük yaşlarda tanıştığımız, önemli bir dış mekan rekreasyon etkinliğidir. Yerleşim yerlerinin küçük ya da büyük olmasına bakılmaksızın, uygun bir ortam bulunduğu, lider gerektirmeden yapılabilecek bir etkinlik olarak değerlendirilebilir. Uygun ortam tercihi çoğunlukla, kış mevsiminin bitişyle, bahar ve özellikle yaz aylarında, suya yakın alanlar olmaktadır. Bu ortamlar da özellikle küçük yaşta çocuklar olmak üzere herkes için risk faktörü doğurur. Türkiye'de 2007-2011 yılları arasında sırasıyla 2007'de 507, 2008'de 588, 2009'da 703, 2010'da 730 ve 2011'de 688 kişi suda boğulmuştur (Turgut ve Turgut 2014). Tugut ve Akdağ (2017), Gaziantep ilinde suda boğulmalar üzerine yaptıkları bir çalışmada, boğulan 97 kişiden %15,5'inin piknik yapmak için o ortamda olduklarını tespit etmiştir.

Genel tanım olarak suda boğulma; sıvı bir ortam içerisinde batma ve dalmadan kaynaklanan solunum bozulması ile ilerleyen süreçler dizisidir (ILS 2007).

Dünyada suda boğulmalar önlenemez olmasına rağmen kaza sonucu ölümlerin önde gelen nedenlerindedir. Dünya sağlık örgütünün hazırladığı, boğulmaların küresel raporunda her yıl dünyada 372 bin kişi boğularak hayatını kaybetmektedir. Bu ölümlerin %90'dan fazlası düşük ve orta gelirli ülkelerde olmaktadır. Boğulanların yarısından fazlası 25 yaş altındaki kişilerdir ve her gün her saat yaklaşık 42 kişi boğularak yaşamını yitirmektedir. Boğulan kadınların sayısı erkeklerin yarısı kadardır. Boğulmalar, dünyanın her bölgesinde 1-24 yaşındaki kişiler için ölümlerin başlıca on nedeni arasında yer almaktadır. Özellikle yetişkin ve ergenlerde, su çevresinde alkol kullanımı birçok ülkede boğulmalar için önemli bir risk faktörüdür. (Global Report On Drowning Preventing A Leading Killer, World Health Organization 2014).

Bu bilgiler ışığında ülkemizde rekreatif bir etkinlik olan, aynı zamanda dış ortam etkinliklerinden piknik yapma sırasında yaşanan suda boğulma vakalarının incelenmesi önemli bir soruna odaklanmaya neden olabilecektir.

Bu araştırmanın amacı, Türkiye'de, piknik yapmak amacıyla gerçekleştirilen dış ortam rekreasyon etkinliğinde gerçekleşen boğulma vakalarının incelenmesidir.

Materyal ve Yöntem

Araştırmanın amacı, 2005 – 2010 yılları arasında, Türkiye'de, piknik yapmak amacıyla gerçekleştirilen dış ortam rekreasyon etkinliğinde suda boğulma sonucunda meydana gelen ölümleri, yıllara ve aylara göre sayıları, illere göre dağılımı, boğulanların bazı demografik özellikleri, boğulmaların gerçekleşme şekilleri, vakalara göre suda boğulma sayıları ve gerçekleştiği su ortamı açısından incelemektir. Suda boğulma olaylarını araştırmak için, "piknikte boğuldu, denizde boğuldu, suda boğuldu, suya düştü boğuldu, kurtardı boğuldu, kurtaramadı boğuldu, yüzerken boğuldu vb." anahtar kelimeleri online arama

motorlarından tarayarak, suda boğulma ile ilgili haberler, 01 Ocak 2005 ile 31 Aralık 2010 tarihleri arasında günlük olarak toplanmıştır. Boğulanların kişisel bilgileri, boğulma yeri, niçin orada buldukları, su ortamı vb. veriler kaydedilmiştir. Verilerin analizi SPSS 23 paket programı kullanılarak frekans ve yüzdeleri değerlendirilmiştir.

Bulgular

Tablo 1. Suda Boğulanların Yıllara ve Cinsiyetlere Göre Dağılımı

Yıl	Erkek	%	Kadın	%	Toplam	%
2005	12	7,1	13	19,1	25	10,6
2006	33	19,6	12	17,6	45	19,1
2007	29	17,3	15	22,1	44	18,6
2008	27	16,1	6	8,8	33	14
2009	29	17,3	13	19,1	42	17,8
2010	38	22,6	9	13,2	47	19,9
Toplam	168	100	68	100	236	100

Tablo 1’de suda boğulanların yıllara göre cinsiyet dağılımları gösterilmiştir. Suda boğulanların 168’i erkek (%71,2), 68’i kadındır (%28,8). Yıllara göre boğulma sayıları sırasıyla, 2010’da 47 (38 erkek, 9 kadın), 2006’da 45 (33 erkek, 12 kadın), 2007’de 44 (29 erkek, 15 kadın), 2009’da 42 (29 erkek, 13 kadın), 2008’de 33 (27 erkek, 6 kadın) ve 2005’de 25 (12 erkek, 13 kadın) olarak belirlenmiştir.

Tablo 2. Suda Boğulanların Yaşlara Göre Dağılımı

Yaş Aralığı	f	%
0-9	19	8,1
10-19	119	50,4
20-29	52	22,0
30-39	21	8,9
40-49	14	5,9
50-59	5	2,1
60+	3	1,3
Bilinmiyor (*)	3	1,3
Toplam	236	100

(*) Üç yetişkin olduğu bilinmektedir.

Tablo 2’ de 2005-2010 yılları arasında rekreasyonel bir etkinlik olan piknik yapma etkinliğinde, suda boğulanların, yaş aralıkları gösterilmiştir. Rekreasyonel bir etkinlik olan piknik yapma etkinliğinde 236 kişi suda boğularak hayatını kaybetmiştir. Suda boğulanlar en fazla 119 kişi (%50,4) ile 10-19 yaş aralığındakilerdir. 20-29 yaş aralığındakiler 52 kişi (%22), 30-39 yaş aralığındakiler 21 kişi (%8,9), 0-9 yaş aralığındakiler 19 kişi (%8,1), 40-49 yaş aralığındakiler 14 kişi (%5,9), 50-59 yaş aralığındakiler 5 kişi (%2,1) ve en az da 3 kişi (%1,3) ile 60 yaş üstü bireyler suda boğulmuşlardır. Yaşı bilinmeyen ancak hepsinin de yetişkin olduğu bilinen 3 (%1,3) kişi bulunmaktadır.

Tablo 3. Suda Boğulanların Aylara Göre Dağılımı

Aylar	f	%
Şubat	2	0,8
Mart	5	2,1
Nisan	9	3,8
Mayıs	22	9,3
Haziran	48	20,3
Temmuz	71	30,1
Ağustos	61	25,8
Eylül	11	4,7
Ekim	6	2,5
Kasım	1	0,4
Total	236	100

Tablo 3’de suda boğulanların aylara göre dağılımı gösterilmiştir. Aylara göre suda boğulma sayıları; Temmuz ayında 71 (%30,1), Ağustos ayında 61 (%25,8), Haziran ayında 48 (%20,3), Mayıs ayında 22 (%9,3), Eylül ayında 11 (%4,7), Nisan ayında 9 (%3,8), Ekim ayında 6 (%2,5), Mart ayında 5 (%2,1), Şubat ayında 2 (%0,8) ve Kasım ayında da 1 (%0,4)’dür.

Tablo 4. Suda Boğulanların İllere Göre Dağılımı

İller	f	%	İller	f	%	İller	f	%
Adana	11	4,7	Eskişehir	2	0,8	Muş	1	0,4
Adıyaman	7	3	Gaziantep	9	3,8	Ordu	1	0,4
Afyonkarahisar	1	0,4	Hakkari	3	1,3	Osmaniye	1	0,4
Ankara	12	5,1	Hatay	2	0,8	Sakarya	6	2,5
Antalya	12	5,1	Isparta	6	2,5	Samsun	4	1,7
Balıkesir	3	1,3	İstanbul	15	6,4	Siirt	2	0,8
Batman	15	6,4	İzmir	1	0,4	Sivas	3	1,3
Bingöl	1	0,4	Kahramanmaraş	8	3,4	Şanlıurfa	7	3
Bolu	1	0,4	Kırıkkale	11	4,7	Tekirdağ	1	0,4
Burdur	3	1,3	Kırklareli	2	0,8	Tunceli	1	0,4
Bursa	20	8,5	Kırşehir	1	0,4	Uşak	2	0,8
Denizli	4	1,7	Kocaeli	6	2,5	Van	3	1,3
Düzce	2	0,8	Konya	6	2,5	Yalova	1	0,4
Edirne	2	0,8	Malatya	4	1,7	Yozgat	6	2,5
Elazığ	15	6,4	Manisa	1	0,4	Zonguldak	2	0,8
Erzincan	1	0,4	Mersin	5	2,1			
Erzurum	1	0,4	Muğla	2	0,8			
Toplam						236	100	

Tablo 4’de suda boğulanların illere göre dağılımı gösterilmiştir. Bursa 20 (%8,5), Batman, Elazığ ve İstanbul 15 (%6,3), Ankara ve Antalya 12 (%5,1), Kırıkkale ve Adana 11 (%4,7) ile suda boğulma vakasının en fazla yaşandığı illerdir.

Tablo 5. Suda Boğulmanın Gerçekleşme Şekilleri

Suda Boğulmanın Gerçekleşme Şekilleri	f	%
Yüzerken	125	53
Araç Kazası ^(a)	2	0,8
Suya Düşme	39	16,5
Balık Ağına Takılma	1	0,4
Balık Avlarken	3	1,3
Bot-Tekneden Düşme	7	3
İnsanı Kurtardı Boğuldu	15	6,4
İnsanı Kurtaramadı Boğuldu	37	15,7
Cisim Alma/Kurtarma ^(b)	5	2,1
Suya Atlarken	1	0,4
Sel	1	0,4
Total	236	100

^(a) Suya düşen araç içinde kalma şeklinde meydana gelen kazadır.

^(b) Topu ve terliği almak için suya girince boğulmuşlardır.

Tablo 5’de suda boğulmanın gerçekleşme şekilleri, 125 kişi (%53) yüzerken, 39 kişi (%16,5) suya düşme, 37 kişi (%15,7) insanı kurtaramadı boğuldu, 15 kişi (%6,4) insanı kurtardı boğuldu, 7 kişi (%3) bot-tekneden düşme, 5 kişi (%2,1) cisim alma/kurtarma, 3 kişi (%1,3) balık avlarken, 2 kişi (%0,8) araç kazası olarak belirlenmiştir. Balık ağına takılma, suya atlarken ve sel 1’er kişi (%0,4) olarak belirlenmiştir.

Tablo 6. Vakalara Göre Suda Boğulma Sayıları

Boğulma Sayıları	f	%
1	133	56,4
2	64	27,1
3	27	11,4
4	12	5,1
Toplam	236	100

Tablo 6’da 133 vakada birer kişi boğulurken, 32 vakada 2’şer kişi, 9 vakada 3’er kişi ve 3 vakada da 4’er kişi boğularak hayatını kaybetmiştir.

Tablo 7. Boğulmanın Gerçekleştiği Su Ortamı

Su Ortamı	f	%
Dere-Irmak-Nehir	100	42,4
Göl/Gölet	66	27,9
Sahil/Deniz	26	11,0
Havuz	2	0,8
Sulama Kanalı	6	2,5
Baraj	33	14,0
İnşaat Çukuru	2	0,8
Sulama Havuzu	1	0,4
Total	236	100

Tablo 7’de boğulmanın gerçekleştiği su ortamı incelendiğinde, dere-ırmak-nehirde 100 kişi (%42,4), göl/gölette 66 kişi (%27,9), barajda 33 kişi (%14), sahil/denizde 26 kişi (%11), sulama kanalında 6 kişi (%2,5), havuz ve inşaat çukurunda 2 kişi (%0,8) ve sulama havuzunda 1 kişi (%0,4) suda boğularak hayatını kaybetmiştir.

Tartışma ve Sonuç

Rekreasyon etkinlikleri sırasında gerçekleşen ve ölümlle sonuçlanan kazalar üzerine yapılmış çok fazla araştırma bulunmamaktadır. Özellikle, su ortamına yakın alanlarda piknik yaparken gerçekleşen boğulma vakaları üzerine çok az araştırma bulunmaktadır.

Bu çalışmada, Türkiye’de, 2005-2010 yılları arasında toplam altı yılda, piknik yapmak amacıyla gerçekleştirilen dış ortam rekreasyon etkinliğinde, 236 kişinin, boğularak hayatını kaybettiği belirlenmiştir. Bundan dolayı piknik yapılan alanların seçilirken güvenli alanlar arasından seçilmesinin ve piknik yapmak için belirlenen alanlarda su güvenliğinin sağlanmasının önemli olduğu düşünülmektedir. Gaziantep ilinde suda boğulmalar üzerine yapılan bir çalışmada, boğulan 97 kişiden 15’inin (%15,5), piknik yapmak için o ortamda oldukları tespit edilmiştir (Tugut ve Akdağ 2017). Ayrıca literatür incelendiğinde, 1996-1998 yılları arasında yapılan bir çalışmada üç yılda Diyarbakır’da 46 kişi (Tıraşçı & Gören 2000), 1997-2006 yılları arasında Adana’da on yılda 511 kişi (Arslan ve ark. 2008), 2001-2008 yılları arasında Şanlıurfa’da sekiz yılda 189 kişi (Benek & Özcanlı 2015), 2001-2010 yılları arasında yapılan bir çalışmada Eskişehir’de on yılda 83 kişi (Karbeyaz ve ark. 2012), 2005-2012 yılları arasında yapılan bir çalışmada Elazığ’da sekiz yılda 100 kişi (Türkoğlu ve ark. 2014) sadece piknik etkinliğinde olmasa da suda boğulma sonucu hayatını kaybetmiştir.

Araştırmamızda, suda boğulanlar en fazla 119 kişi (%50,4) ile 10-19 yaş aralığındakilerdir. 20-29 yaş aralığındakiler 52 kişi (%22), 30-39 yaş aralığındakiler 21 kişi (%8,9), 0-9 yaş aralığındakiler 19 kişi (%8,1), 40-49 yaş aralığındakiler 14 kişi (%5,9), 50-59 yaş aralığındakiler 5 kişi (%2,1) ve en az da 3 kişi (%1,3) ile 60 yaş üstü bireyler suda boğulmuşlardır. Yaşı bilinmeyen ancak hepsinin de yetişkin olduğu bilinen 3 (%1,3) kişi bulunmaktadır. Ülkemizdeki suda boğulma çalışmaları incelendiğinde, boğulanların yaş aralığı en çok 20 yaş altında görülmektedir (Benek & Özcanlı 2015, Karbeyaz ve ark. 2012, Arslan ve ark. 2008, Tugut ve Akdağ 2017). Araştırmamızda, piknik yapmak amacıyla gerçekleştirilen rekreasyon etkinliğine katılan ve 20 yaş altında boğularak hayatını kaybedenlerin sayısı 140 kişidir (%58,8).

Suda boğulanların yıllara göre cinsiyet dağılımları incelendiğinde, Suda boğulanların 168’i erkek (%71,2), 68’i kadındır (%28,8). Yıllara göre boğulma sayıları sırasıyla, 2010’da 47 (38 erkek, 9 kadın), 2006’da 45 (33 erkek, 12 kadın), 2007’de 44 (29 erkek, 15 kadın), 2009’da 42 (29 erkek, 13 kadın), 2008’de 33 (27 erkek, 6 kadın) ve 2005’de 25 (12 erkek, 13 kadın) olarak belirlenmiştir. Suda boğularak hayatını kaybeden erkeklerin sayılarının fazla olması, bu tür rekreasyonel etkinliklere erkeklerin katılma oranının daha fazla olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Karbeyaz ve ark. (2012)’in suda ölü bulunma olguları üzerine yaptığı çalışmada 83 olgudan 64’ü erkek 19’u kadın olarak tespit edilmiştir. Benek ve Özcanlı (2015)’nin çalışmasında %24’ü kadın, %75,7’si erkek, Türkoğlu ve ark. (2014)’nin yaptıkları çalışmada suda boğulma olgularının 68’i (%68) erkek, 32’si (%32) kadın olarak belirlenmiştir. Arslan ve ark. (2008)’in

çalışmasında 511 olgudan 430 erkek (%84,15), 81 kadın (%15,85) olarak suda boğulma belirlenmiştir. Tugut ve Akdağ (2017)'in yaptığı araştırmada, suda boğulanların 16'sı kadın (%16,5), 81'i (%83,5) erkektir.

Bu araştırmaya göre suda boğulanların aylara göre dağılımı incelendiğinde; Temmuz ayında 71 (%30,1), Ağustos ayında 61 (%25,8), Haziran ayında 48 (%20,3), Mayıs ayında 22 (%9,3), Eylül ayında 11 (%4,7), Nisan ayında 9 (%3,8), Ekim ayında 6 (%2,5), Mart ayında 5 (%2,1), Şubat ayında 2 (%0,8) ve Kasım ayında da 1 (%0,4)'dir. Bu verilere göre yaz aylarında piknik yapma etkinliğinde gerçekleşen suda boğulma vakası toplam 180 kişi (%76,2) olarak tespit edilmiştir. Bundan dolayı özellikle kışın bitimi ve baharın başlaması ile birlikte, yaz aylarını da kapsayacak biçimde, gerek kamu spotları, gerekse farklı iletişim araçları ile halkın uyarılmasının, yaşanan vakaların azalmasına neden olabileceği düşünülmektedir.

Araştırmamızda illere göre suda boğulmalar incelendiğinde en fazla boğulmanın 20 kişi (%8,5) ile Bursa ilinde olduğu tespit edilmiştir. Aynı zamanda, Batman, Elazığ ve İstanbul 15 kişi (%6,3), Ankara ve Antalya 12 kişi (%5,1), Kırıkkale ve Adana 11 kişi (%4,7) ile suda boğulma vakasının en fazla yaşandığı illerdir. Toplamda 49 ilimizde piknik yaparken suda boğulma vakası tespit edilmiştir.

Suda boğulmanın gerçekleşme şekilleri incelendiğinde, 125 kişi (%53) yüzerken, 39 kişi (%16,5) suya düşme, 37 kişi (%15,7) insanı kurtaramadı boğuldu, 15 kişi (%6,4) insanı kurtardı boğuldu, 7 kişi (%3) bot-tekneden düşme, 5 kişi (2,1) cisim alma/kurtarma, 3 kişi (%1,3) balık avlarken, 2 kişi (%0,8) araç kazası olarak belirlenmiştir. Balık ağına takılma, suya atlarken ve sel 1'er kişi (%0,4) olarak belirlenmiştir. Turgut ve Turgut (2012) 2005-2008 yılları arasında, Türkiye'de yaptıkları araştırmada 114 kişinin bir kişiyi ya da cismi kurtarmaya çalışırken boğulduğunu belirtmiştir. Turgut ve Akdağ (2017), araştırmalarında boğulmanın gerçekleşme şeklini, 39 kişi (%40,2) yüzerken, 29 kişi (%29,9) suya düşme, 15 kişi (%15,5) herhangi bir şeyi kurtarıırken, 6 kişi (%6,2) sel olarak tespit etmiştir. Araştırmalar incelendiğinde boğulmanın gerçekleşme şekli en fazla yüzerken olmaktadır. Bu sonuçlar değerlendirildiğinde, küçük yaşlardan itibaren yüzme ve suda can kurtarma eğitimlerinin verilmesinin çok önemli olduğu görülmektedir.

Bu araştırmada vakalara göre suda boğulmalar incelendiğinde, 133 vakada birer kişi boğulurken, 32 vakada 2'şer kişi, 9 vakada 3'er kişi ve 3 vakada da 4'er kişi boğularak hayatını kaybetmiştir. Çoklu boğulmalar tüm boğulmaların neredeyse yarısına yakını oluşturmaktadır. Turgut ve Akdağ (2017)'in çalışmalarına göre 67 vakada birer kişi suda boğulurken, 12 vakada 2'şer kişi, 2 vakada da 3'er kişi boğulmuştur. Aynı vakadaki ölüm sayısını artırmasının nedeninin, boğulan kişiyi kurtarmak isteyen yakınları ya da çevredeki kişilerinde suya atlayarak boğulması olduğu düşünülmektedir. Turgut ve Turgut (2012) yılında yaptıkları araştırmalarında, kurtarma sırasında yardımcı kurtarma materyalleri/araçları kullanımının önemini vurgulamışlardır. Su ortamında, kişilerin birbirini olumsuz etkileyebileceği düşünülmelidir. İnsanlar, küçük yaştan itibaren, su ortamında boğulan birine nasıl yardım edileceği konusunda bilgilendirilirse, kurtarma sırasında kendi hayatlarını tehlikeye atmadan yardım edebileceklerdir. Çoklu boğulmaların, kurtarmaya giden kişilerin eğitim eksikliği ve kurtarma materyali ya da aracı kullanmamalarından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Araştırmamızda, boğulmanın en çok olduğu su ortamı sırasıyla, dere-ırmak-nehir 100 kişi (%42,4), göl/gölet 66 kişi (27,9), baraj 33 kişi (% 14), sahil/deniz 26 kişi (% 11) ve sulama kanalı 6 kişi (%2,5) olarak tespit edilmiştir. Bu yüzdeler, suda boğulmaların incelendiği araştırmalara bakıldığında, Arslan ve ark. (2008)'nin çalışmasına göre sulama kanalı (%61,4) iken, Türkoğlu ve ark. (2014)'nin çalışmasında baraj (%44,4), Benek ve Özcanlı (2015)'nin çalışmasında sulama kanalı (%67,7), Karbeyaz ve ark. (2012)'nin çalışmasında dere/ırmak/nehir (%64,4), Turgut ve Akdağ (2017)'in çalışmalarında boğulmanın en çok olduğu su ortamı dere/ırmak/nehir (%37,1) olarak tespit edilmiştir. Boğulmaların gerçekleştiği su ortamı, piknik yapılan alanın coğrafi yapısına bağlı olarak değişiklik göstermektedir.

Araştırmamızın sonuçları incelendiğinde, özellikle su ortamına yakın alanlarda bulunan piknik alanları ile ilgili gerekli düzenlemelerin yapılmasının önemli olduğu anlaşılmaktadır.

Bu araştırmada, Türkiye'de, piknik amacıyla gerçekleştirilen dış ortam rekreasyon etkinliğinde, suda boğulma sonucunda meydana gelen ölümlerin, yıllara, aylara, illere göre dağılımı, boğulanların bazı demografik özellikleri, boğulmaların gerçekleşme şekilleri, vakalara göre suda boğulma sayıları ve gerçekleştiği su ortamı açısından incelenmiştir. Araştırma sonucunda, Türkiye'de, 2005-2010 yılları arasında toplam altı yılda, piknik yapmak amacıyla gerçekleştirilen dış ortam rekreasyon etkinliğinde, 236 kişinin boğularak hayatını kaybettiği belirlenmiştir.

Öneriler

Boğulan kişiler daha çok genç ve yetişkin kişilerdir. Bundan dolayı beden eğitimi ve spor dersi öğretim programlarımızda yüzme dersi zorunlu olarak yer alması ve küçük yaşlarda öğretilmesi çok önemlidir. Küçük yaşlardan itibaren yüzmenin öğrenilmesinin yanında, su güvenliği ve suda can kurtarma ve ilkyardım eğitimlerinin de verilmesinin, suda boğulma oranlarının düşmesine ciddi katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Yaz aylarında suda boğulma olayları çok fazla artmaktadır. Bundan dolayı, yaz gelmeden önce, yüzme ve suda can kurtarma eğitimlerinin planlanarak, okullarda öğretilmesi çok önemlidir. Aynı zamanda, toplumu bilinçlendirmek amacıyla, yaz mevsiminden önceki dönemlerde, iletişim araçları ile kamu spotları yayınlamak, rekreasyon alanlarında yapılan etkinliklerde kazalara karşı dikkatli olunması konusunda bilgiler verilmelidir. Özellikle piknik yapılan alanlara, risk oluşturmasın mutlaka uyarı tabelaları ve açıklamalar yerleştirilmelidir. Su ortamlarına yakın özellikle deniz ve göl gibi piknik alanlarında, çok güvenli yüzme bölgeleri oluşturulmalıdır. Yoğun suya girilen alanlarda da cankurtaran ve kurtarma araçlarının bulundurulması zorunlu hale getirilmelidir.

Ülkemizde rekreasyonel amaçlı kullanılan alanların düzenlenirken her türlü güvenlik tedbirleri de düşünülmelidir. Ayrıca kırsal bölgeler de dahil olmak üzere, kentlerde her türlü uyarı tabelalarının olduğu, su güvenliğinin sağlandığı piknik alanları oluşturulmalıdır.

Kaynaklar

- Arat T., Çalıklı Y. (2017), Üniversite Öğrencilerinin Boş Zamanlarını Değerlendirme Tercihleri: Selçuk Üniversitesi Turizm Fakültesi Örneği. Çatalhöyük Uluslararası Turizm ve Sosyal Araştırmalar Dergisi. 2:77-98.
- Ardahan, F., Lapa Yerlisu, T. (2010). Açıkalan Rekreasyonu: Bisiklet Kullanıcıları ve Yürüyüşçülerin Doğa Sporunu Yapma Nedenleri ve Elde Ettikleri Faydalar, Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi. 8:1.
- Arslan M. M., Çekin N., Hilal A. & Kar H. (2008). Adana'da 1997-2006 Yılları Arasında Meydana Gelen Suda Boğulma Olgularının İncelenmesi. Türkiye Klinikleri J Foren Med; 5(1):13-8.
- Benek S. & Özcanlı M. (2015). Şanlıurfa İlinde Boğulma Vakalarının İncelenmesi (2001-2008). Marmara Coğrafya Dergisi, 184-203.
- Gültekin P., Kaya S., Uzun S. (2018), Kamp ve Piknik Alanları Yer Seçiminde Doğal Peyzaj Elemanlarının Değerlendirilmesi: Düzce Topuk Yaylası Örneği, Düzce Üniversitesi Bilim ve Teknoloji Dergisi,6 (2018) 162-175
- ILS (2007). World Drowning Report 2007 Edition. Kaynak: <https://www.ilsf.org/sites/ilsf.org/files/filefield/world-drowning-report-final-sept-27-2007.pdf>. Erişim Tarihi: 26.02.2017.
- Karbeyaz K., Melez İ. E., Melez O. D., Akkaya H. & Özsoy S. (2012). Eskişehir İlinde Suda Ölü Bulunma Olgularında Çevresel Değerlendirme ve Adli Yaklaşım. Adli Tıp Dergisi (1) 6-19.
- Mansuroğlu, S.,(2002) Akdeniz üniversitesi öğrencilerinin serbest zaman özellikleri ve dış mekan rekreasyon eğilimlerinin belirlenmesi. Akdeniz Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi, 15(2): 52-62.
- Mc Avoy, L., (2001). Outdoors for Everyone: Opportunities that include people with disabilities. Parks and Recreation, Vol. 36, Issue.8, p. 24-36.
- Severcan Y.C. (2015), Rekreasyon Alanları ve Çocuk Güvenliği http://www.halksagligi.hacettepe.edu.tr/sunumlar_ve_seminerler/cocukguvenligisempozyumu/cocukveguvenlik5.pdf Erişim Tarihi: 05.03.2018.
- Tıraşçı Y. & Gören S. (2000). Diyarbakır'da Suda Boğulma Olgularının Değerlendirilmesi. Dicle Tıp Dergisi 27,139-144.
- Turgut A. & Turgut T. (2012). A Study on Rescuer Drowning and Multiple Drowning Incidents. Journal of Safety Research 43,129-132.
- Turgut A. & Turgut T. (2014). A population-based study on deaths by drowning incidents in Turkey. International Journal of Injury Control and Safety Promotion, Vol. 21, No. 1, 61-67.
- Turgut A. & Akdağ E. (2017). Gaziantep İlinde Suda Boğulma Vakalarının İncelenmesi. Mediterranean Journal of Humanities VII/2, 437-444.
- Türk Dil Kurumu (2018). http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_content&view=frontpage&Itemid=1 Erişim Tarihi: 05.03.2018.
- Türkoğlu A., Tokdemir M., Börk T., Tunçez T., Yaprak B. & Şen M. (2014). Elazığ'da 2005-2012 Yılları Arasında Meydana Gelen Suda Boğulma Olgularının Retrospektif Değerlendirilmesi. Fırat Tıp Dergisi 19/3 145-150.
- World Health Organization. (2014) World Drowning Report 2014 Edition. Kaynak: http://www.who.int/violence_injury_prevention/global_report_drowning/Final_report_full_web.pdf Erişim Tarihi: 26.02.2018

Makale Alıntısı

Turgut, A., Orhan, İ., Uđurlu, A. (2018). Rekreatsyonel Bir Etkinlik Olarak Piknik Yapmak: Suda Boğulma Vakalarının İncelenmesi. [Picnicking as a Recreational Activity: Investigation of Drowning Cases], *Spor Eğitim Dergisi*, 2 (2), 01-11.

Bu eser Creative Commons Atıf-GayriTicari 4.0 Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır.